

Nas dom

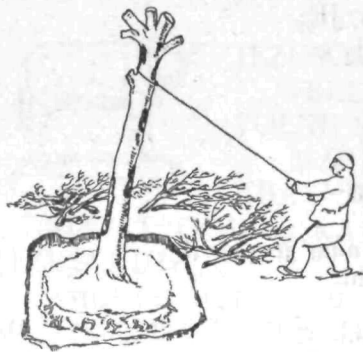
Leop. Paljk

Mladim sadjarjem v pouk

Ej, fant! Ali tako upoštevaš moja navodila? Zlovoljen sem šel mimo vašega sadovnjaka, ker sem videl marsikaj, kar me je globoko užalostilo. V njem je stala stara tepka. Kvišku je štrlelo nekaj polomljenih in trhlih vej in tudi njeno deblo je bilo že na pol razpadlo. Mislil sem si: »Čemu neki stoji ta pokveka v sadovnjaku?« Samo v napoto je drugim mladim in zdravim drevesom. Škoda za prostor, ki ga zavzema bolno in že skoraj odmrlo drevo. Na takšnih hirajočih drevesih se navadno naselijo najrazličnejše bolezenske glivice, ki se nato razširijo še na zdrava drevesa. Zato le ven z njimi! Čim prej — tem bolje! Ker pa sami tega dela ne boste zmogli, prosite očeta, naj vam pomaga! Najprej odžagajte veje

in odkopljite zemljo okrog drevesa! Nato zadrignite pod krono okrog debla močno vrv in potegnite! Ker ste »fantje od fare«, krepki in zastavni, boste drevo zlahka izrvali s koreninami vred. Iz jame odstranite še vse potrgane in posekane korenine, ki bi začele v zemlji gniti, in jamo nato zasujte! Trhlo drevo in veje, kjer navadno prezimujejo razni sadni škodljivci, pa odnesite hitro iz sadovnjaka ter jih razžagajte in razsekajte za kurjavo!

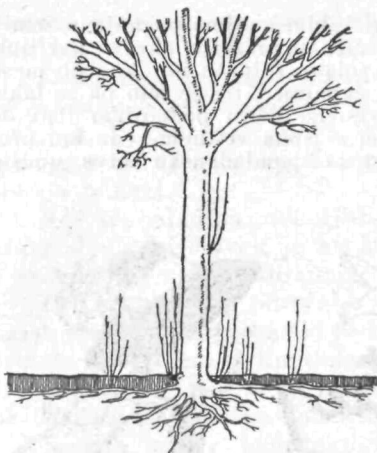
Na nekem vrtu sem opazil, da so rastle okrog češpljevega drevesa mnogi poganjki. Te morate odrezati tik ob korenini in deblu. Ako jih odrežete bolj pri vrhu, vam znova poženo prihodnje leto. Tudi sem videl na mnogih sadnih drevesih posušene plodove, tako zvane »mumije«. Ker prezimujejo na takšnih plodovih trosi nevarne glivičaste bolezni, ki jo imenujemo monilijo, je treba vse obvisеле plodove pobrati z dreves in jih sežgati.

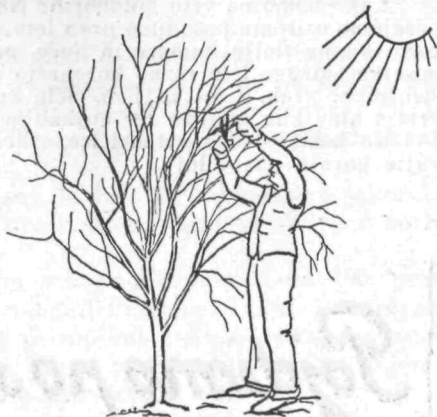
Hoo-ruk!

Za spomladansko cepljenje dreves naberemo cepiče v januarju. Cepiče režemo le z zdravih dreves, ki so že rodila. Pomnite tudi, da imajo enoletne mladike na južni strani drevesne krone mnogo bolj razvita in krepkejša očesa kot na severni strani in v notranjosti krone. Za cepiče so tedaj najbolj pripravi poganjki, ki so zrastle na južni sončni strani. Najprej si naberemo cepiče različnih debelosti od češenj, nato sliv in češpelj, a nazadnje še od jabolk in hrušk. Cepiče povežite v snopke. Nanje pritrdite deščico, na katero ste napisali ime dotične sadne vrste ali sorte. Nato zagrebite te snopke v zemljo do zgornjih oces na severno stran hiše!

Ribez in kosmuljo gotovo poznate. Omenjeni vrsti jagodičja razmnožujemo s potaknjenci, ki jih prav v tem času lahko narežete z zdravih grmičev. Za potak-

Poganjke iz korenin in debla moramo odrezati

Rezanje cepičev

njenice potrebujemo 15—20 cm dolge enoletne mladike. Začasno jih zasujte v zemljo, prav tako kot cepiče. Spomladi jih boste nato posadili na vrt.

CVETLIČARICE — NE POZABITE

1. zrahljati cveticam lončnicam večkrat vrhnjo plast zemlje z lesenim klinčkom,
2. umiti z mokro krpo ali gobo velikih palmovih listov, dalje listov gumovca, filodendrona i. dr.,

3. očistiti cvetice, ki prezimujejo v kleti ali na stopnišču, ovenelih in usahljlih listov. Ob lepem vremenu prostor prezračite! Zalivajte jih bolj malo. Nekoliko več vlage potrebujejo cvetoče sobne cvetice, n. pr. ciklame ali korčki in božične ali členaste kakteje. Korčke zalivajte previdno in le ob robu cvetličnega lončka, da ne zmočite gomolja in listnih popkov, ker drugače radi gnijejo. Da se zemlja v lončku ne skisa, pazite, da ne zastaja voda v podstavku! Na dno podstavka položite dve deščici ali 3—4 kamenčke, nanje pa cvetlični lonček! Cvetice zalivajte le s postano in ogreto vodo (10—14° C). Voda iz vodovoda je premrzla, saj ima le 3—4° C topline. Odcvetelih ciklarnih cvetov ne odrezujte, ampak jih sunkoma iztržite iz gomoljev!

Ker morajo rastline pozimi počivati, jih imejte bolj na hladnem prostoru! V topli sobi, kjer je zrak navadno zelo suh, lončnice le slabo uspevajo. Tudi se na njih kaj rade pojavijo listne uši, kaparji in drugi škodljivci.

Drage cvetličarice! Vem, da ste tudi ljubiteljice cvetočih grmov. Izmed lepotečnega grmičevja omenjam najbolj znana plemena, n. pr. španski bezeg ali lipovko, ki je na naših vrtovih najbolj razširjena okrasna rastlina, dalje forsicijo, ki cvete zlatorumeno zgodaj spomladi, razne oslade, vajgelije, japonske kutine, dajcije, lepotečne gloge in češmine itd. Navedeno lepotečno grmovje razmnožujemo po večini s potaknjenci. Na isti način razmnožujemo tudi razne vrtnice vzpenjalke in vrtnice mnogocvetnice ali polijantke. Enoletne mladike razrežemo na 20—25 cm dolge šibe, ki jih začasno zagrebemo v zemljo, spomladi pa potaknemo na dobro pripravljeno vrtno gredico 20 cm vsaksebi. Naslednjo jesen presadimo ukoreninčenke na stalno mesto. Zdaj je čas, ko si potaknjence še lahko narežete!

VSE PO NAČRTU

Drage vrtnaričice! Četudi ni misliti v tem času na kakšno delo zunaj na vrtu, vendar ne bi bilo prav, če bi počivale vso dolgo dolgo zimo. V zimskih večerih si zato napravite natančen načrt za spomladanska dela na vrtu.

Ali že veste, da ne smemo sejati in saditi ene in iste vrste zelenjadi vedno na isto mesto, ampak vsako leto drugam? Ako bi gojili n. pr. zelje vedno na istem prostoru, bi slabo uspevalo in le malo obrodilo. Zato je treba vsako leto odbrati in določiti zelju in sploh vsaki rastlini drug prostor. Takšno vrstitev vrtnih sadežev imenujemo kolobarjenje. Ako pravilno kolobarimo, nam ni niti treba gnojiti zemljo vsako leto, ker zadostuje, da jo pognojimo vsako četrto leto.

Kako bomo na vrtu kolobarili? Na dobro, s hlevskim gnojem pognojeno zemljo posejemo oziroma posadimo prvo leto razne kapusnice, n. pr. zelje, ohrovt, karfijolo, rožni kapus, dalje kumare in buče, paradižnike, solato, špinačo itd. Na isto mesto posejemo drugo leto razno korenasto zelenjad in čebulnice, tretje leto pa še lahko stročnice: grah, fižol in bob. Šele četrto leto vnovič dobro pognojimo tisti del vrta s hlevskim gnojem ter gojimo zelenjad zopet v istem vrstnem redu kot prej.

Ko boste, drage vrtnaričice, izdelovale načrt za spomladanske setve, upoštevajte gornja navodila!

Janko Sicerl

Urnih nog naokrog ...

Mladini so najbolj priljubljene živahne igre pod milim nebom, saj je narava tako vabljiva v vsakem letnem času.

Koliko lepih ur je preživel Zahlevarjev Andrejca na paši pri svoji drobnici. Na zelenem travniku se je nateplo v sončnih jesenskih popoldnevih mnogo vaških otrok. Najmlajši so se držali za roke, se vrteli v krogu in prepevali: »Ringa ringaraja, kozliček pa nagaja, medved prilomasti, hoče ga ukrasti.« Starejši fantiči pa so se igrali rajši »črnega moža« ali »ravbarje« in »žandarje«, še bolj pa jim je ugajala igra »lov na lisjaka«. Kdo bo lisjak? Hoteli so žrebat, pa so se premislili in brž izbrali nepremagljivega vaškega tekača, hitrega Andrejca, ki so ga vsi občudovali zaradi lepega teka. Lisjak je urnih nog zapustil stezo, preskočil mali jarek, zlezel čez plot ter že izginil v bližnjem gozdu. Čez nekaj časa so se zapodili za njim ostali tovariši, ki so močno lajali, saj so bili dvonožni psi. Takoj v grmovju pa so utihnili, da bi jih lajanje ne izdalo lisjaku. Ej, kje je bil že Andrejca! Sem ter tja je spustil na tla kak kosček rdečega papirja, da bi ga po tej krvavi sledi lahko zasledovali zalezovalci. Prav spretno se je skrival in jih vodil za nos, končno pa ga je pasja drhal le obkolila v grapi ob studenčku. Psički so bili utrujeni, da so skoraj jezike kazali, lisjak, vaje gozdnega teka, pa bi še tekeli, a se mu je mudilo, da bi odgnal živino domov. Bil je pameten ta lisjak in ni pustil, da bi fantiči ležali na tleh ter pili mrzlo studenčnico. Ker je bilo že hladno, jim je rekel, naj gredo